

V záujme zistenia aktuálnej situácie na trhu v sortimentnej skupine počítačových zdrojov (ďalej len „PC zdroje“), vykonala SOI v roku 2022 kontrolnú akciu zameranú najmä na overenie ich technických vlastností z oblasti elektrickej bezpečnosti a elektromagnetickej kompatibility, t. j. či vlastnosti, ktoré deklarujú výrobcovia PC zdrojov, naozaj zodpovedajú skutočnosti. V sledovanom období sa SOI venovala kontrole PC zdrojov, ktoré boli sprístupňované samostatne, nie ako súčasť počítačovej zostavy. Kontrola PC zdrojov bola vykonávaná v kamenných prevádzkach ako aj pri ich predaji na diaľku, t. j. prostredníctvom internetového predaja.

Podľa zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 56/2018 Z. z.“) patria PC zdroje medzi tzv. „určené výrobky“, ktoré predstavujú zvýšené riziko ohrozenia bezpečnosti, zdravia, majetku osôb, životného prostredia alebo iného verejného záujmu, na ktorého zmiernenie alebo odstránenie sú stanovené základné požiadavky v príslušných technických predpisoch. V prípade tejto sortimentnej skupiny sú základné požiadavky na elektrickú bezpečnosť stanovené v Nariadení vlády SR č. 148/2016 Z. z. o sprístupňovaní elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu (ďalej len „NV SR č. 148/2016 Z. z.“) a primeraná úroveň elektromagnetickej kompatibility je stanovená v Nariadení vlády SR č. 127/2016 Z. z. o elektromagnetickej kompatibilite (ďalej len „NV SR č. 127/2016 Z. z.“), pričom konkrétne technické požiadavky sú stanovené v príslušných harmonizovaných technických normách, a to v:

- STN EN 62368-1+A11 Zariadenia audio/video, informačných a komunikačných technológií. Časť 1: Požiadavky na bezpečnosť,
- STN EN 55032 Elektromagnetická kompatibilita multimediálnych zariadení. Požiadavky na emisie,
- STN EN 61000-3-2 Elektromagnetická kompatibilita (EMC). Časť 3-2: Medze. Medze vyžarovania harmonických zložiek prúdu (zariadenia so vstupným fázovým prúdom ≤ 16 A),
- STN EN 61000-3-3 Elektromagnetická kompatibilita (EMC). Časť 3-3: Medze. Obmedzenie zmien napätia, kolísania napätia a blikania vo verejných rozvodných sieťach nízkeho napätia pre zariadenia s menovitým fázovým prúdom ≤ 16 A nepodliehajúce podmienenému pripojeniu.

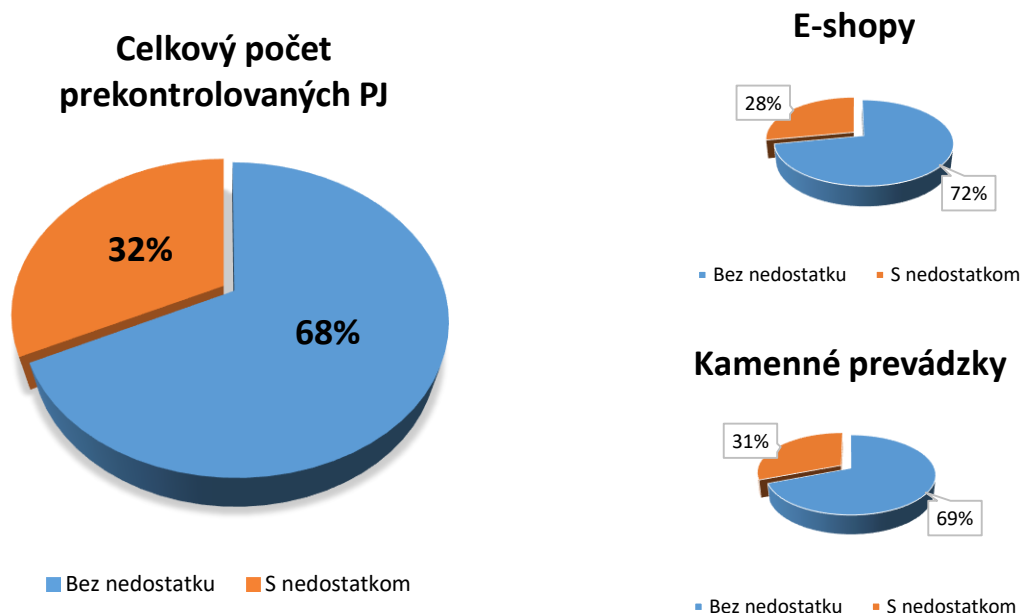
Skúšky na overenie technických požiadaviek v súlade s vyššie uvedenými harmonizovanými technickými normami vykonáva na území SR niekoľko akreditovaných laboratórií, ako napríklad Technický skúšobný ústav Piešťany, š. p. alebo Elektrotechnický výskumný a projektový ústav, a. s.

Výsledky kontrolnej akcie

V rámci kontrolnej akcie bolo prekontrolovaných spolu celkovo **67 prevádzkových jednotiek** (ďalej len „PJ“), z toho nedostatky boli zistené v **20 PJ**, čo predstavuje **30 %**. Celkovo bolo

počas kontrolnej akcie prekontrolovaných **84 druhov** PC zdrojov, pričom nedostatky boli zistené **pri 27 druhoch** v celkovej hodnote **2018,47 €** čo predstavuje **32 %**.

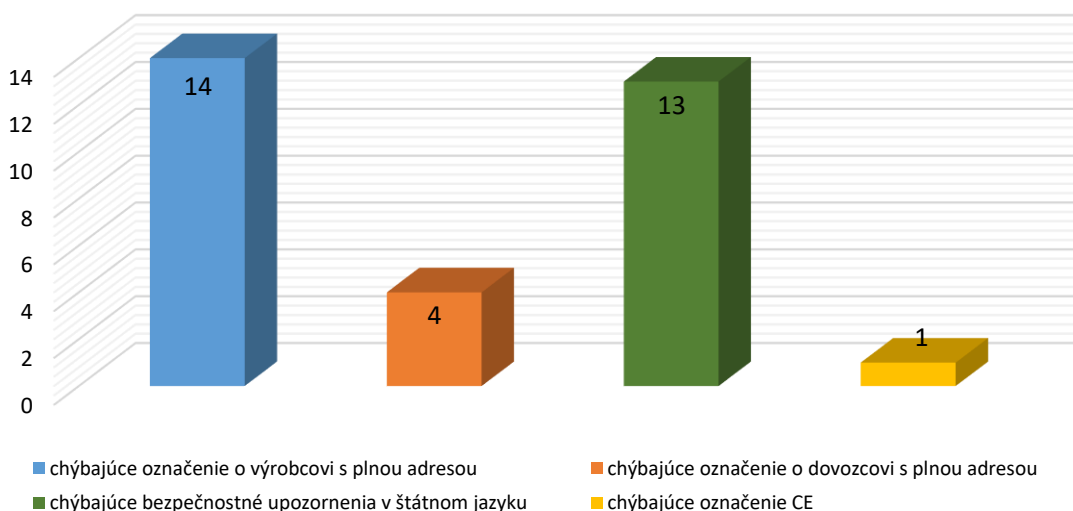
Graf č. 1 – Grafické znázornenie zistených nedostatkov podľa miesta predaja

Z grafu vyplýva, že nedostatky v plnení predpísaných požiadaviek PC zdrojov boli zisťované pri ich predaji v kamenných prevádzkach rovnako, ako pri ich predaji prostredníctvom e-shopov.

Z **84** kontrolovaných druhov bolo **25 druhov** s výrobcom, ktorý má sídlo v Európskej únii, pričom nedostatky boli zistené pri **7 druhoch**, čo predstavuje **28 %**. Zvyšných **59 druhov** malo výrobcu so sídlom mimo Európskej únie, t. j. išlo o výrobky z tzv. *tretích krajín*, pričom nedostatky boli zistené **pri 30 druhoch**, čo predstavuje **33,9 %**. Z uvedeného možno konštatovať, že výrobcovia so sídlom v EÚ a výrobcovia mimo EÚ majú takmer rovnaký prístup k plneniu si povinností podľa harmonizovaných právnych predpisov.

Graf č. 2 – Grafické znázornenie zistených nedostatkov PC zdrojov

Z grafu vyplýva, že najčastejšie zisťovaným nedostatkom bolo chýbajúce označenie PC zdroja výrobcom s plnou adresou a chýbajúce bezpečnostné upozornenia v štátnom jazyku. Pri 7 druhoch bol zistený nedostatok chýbajúce označenie PC zdroja dovozcom s plnou adresou a 1 druh PC zdroja nebol označený značkou zhody CE. V niektorých prípadoch 1 druh vykazoval viac ako 1 nedostatok.

Kontrola bezpečnosti

Na overenie bezpečnosti a zhody PC zdrojov s predpísanými požiadavkami v zmysle NV SR č. 148/2016 Z. z. a NV SR č. 127/2016 Z. z. bolo z priamej ponuky pre spotrebiteľa odobraných celkovo 21 druhov, pričom:

- len **1 druh** spĺňal stanovené požiadavky,
- **18 druhov** nespĺňalo stanovené požiadavky,
- pri **2 druhoch** prebieha overovanie bezpečnosti a zhody so stanovenými požiadavkami.

Najčastejšie zisťovaným nedostatkom boli chýbajúce bezpečnostné upozornenia uvedené v návode na použitie, ktoré sú vyžadované v zmysle harmonizovanej technickej normy z oblasti elektrickej bezpečnosti. Z oblasti elektromagnetickej kompatibility to bola požiadavka elektromagnetickej interferencie, t. j. zistené elektromagnetické rušenie môže brániť iným elektrickým zariadeniam v správnom fungovaní, ak sú v jeho prítomnosti.

Vo všetkých prípadoch PC zdrojov, ktoré nespĺňali predpísané požiadavky, umožnili inšpektori SOI prijať kontrolovaným osobám nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov s tým, že do doby ich odstránenia tieto stiahnu z trhu a nebudú ich ďalej sprístupňovať.

Pri 8 druhoch výrobkov, ktoré nespĺňali stanovené požiadavky a ktorých výrobca mal sídlo v EÚ, SOI oznámila príslušnému hospodárskemu subjektu v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (ďalej len „Nariadenie (EÚ) 2019/1020“), že tento nie je v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ o harmonizácii právnych predpisov členských štátov vzťahujúcich sa na elektromagnetickú kompatibilitu a/alebo smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/35/EÚ o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupnenia elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu a vyzvala ho na prijatie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov, pričom:

- 1) v 5 prípadoch hospodársky subjekt reagoval v stanovenej lehote a z toho:
 - v 3 prípadoch zaslal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, ktorých plnenie následne SOI preverila,
 - v 2 prípadoch zaslal pripomienky k výsledkom skúšok, ktoré SOI v súčasnosti vyhodnocuje,
- 2) v 3 prípadoch hospodársky subjekt nereagoval a nezaslal informáciu o prijatí opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

Záver

Cieľom kontrolnej akcie bolo preveriť aktuálny stav dodržiavania technických požiadaviek zo strany výrobcov PC zdrojov.

Kontroly povinného označovania a bezpečnostných upozornení ukázali, že až 32 % z celkového počtu kontrolovaných PC zdrojov nebolo v súlade s NV SR č. 148/2016 Z. z. a NV SR č. 127/2016 Z. z. Zároveň možno konštatovať, že pôvod výrobkov nemá vplyv na plnenie si povinností výrobcov v zmysle harmonizovaných právnych predpisov v tejto sortimentnej skupine výrobkov, keďže zastúpenie výrobkov s nedostatkom bolo u výrobkov vyrobených v EÚ približne rovnaké, ako u výrobkov vyrobených mimo EÚ. Uvedené zistenie je zarážajúce, nakoľko sa predpokladá vyššia miera zodpovednosti a dostatočnej informovanosti výrobcov v EÚ, v porovnaní s výrobcami z tretích krajín.

Obdobné konštatovanie platí aj v oblasti dodržiavania zhody vlastností výrobkov s technickými požiadavkami, kedy z celkom 19 druhov PC zdrojov odobranej z ponuky trhu, u ktorých je ukončené šetrenie zo strany SOI, ich nespĺňalo 18, čo predstavuje 94,7 %. Z pohľadu týchto negatívnych zistení je možné považovať za pozitívne, že ani jeden z nich nepredstavoval pre spotrebiteľa závažné riziko ohrozenia zdravia.

Pretože výsledky kontrolnej akcie preukázali neuspokojivú úroveň nielen v plnení technických požiadaviek vyplývajúcich z NV SR č. 148/2016 Z. z., NV SR č. 127/2016 Z. z. a príslušných technických noriem, SOI bude pokračovať v kontrolách týchto výrobkov aj v budúcnosti.